

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum religio quæ ordinatur ad vitam contemplatiuam, sit potior ea quæ
ordinatur ad vitam actiuam? 6

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

tota vita diuinis obsequijs mancipatur, nisi in quantum ordinatur ad sacram doctrinam. Vnde August. dicit in fine * musica. Nos dum negligendos esse non existimamus, quos hæretici notionis, & scientiæ falsi pollicitatione decipiunt, tardius incedimus consideratione ipsarum viarum. Quod tamen facere non auderemus, nisi multos pios Ecclesiæ Catholicæ matris optimæ filios eadem refellendorum hæreticorum necessitate fecisse videremus.

l. 6. Musica in p. 10. 1.

ARTIC. VI.

Vtrum religio qua vacat vitæ contemplatiuæ, sit potior ea qua vacat operibus vitæ actiuæ?

905
Infra 9.
189. a 8.
cor et ad
2. Et op.
10. c. 1. f.
* in Decret. li 3.
11. 31. c.
18. a me.

Ad sextum sic proceditur. Videtur, quod religio qua vacat vitæ contemplatiuæ, non sit potior ea qua vacat operibus vitæ actiuæ. Dicitur enim extra de regularibus *, & transeuntibus ad religionem, capitulo Licet, Sicut maius bonum minori bono præponitur, ita communis utilitas speciali utilitati præfertur. Et in hoc casu recte præponitur doctrina silentio, sollicitudo contemplationi, & labor quieti. Sed religio est melior, quæ ad maius bonum ordinatur. Ergo videtur, quod religiones quæ ordinantur ad vitam actiuam, sint potiores illis quæ ordinantur ad vitam contemplatiuam.

¶ 2 Præterea, Omnis religio ordinatur ad perfectionem charitatis, vt supra habitum est *. Sed supra illud ad Hebræos 12. Nondum vsque ad sanguinem restitistis; dicit glossa †, Perfectior in vita dilectio nulla est ea, ad quam sancti martyres peruenerunt: qui contra peccatum vsque ad sanguinem certarunt. Certare autem vsque ad sanguinem competit religionibus, quæ ad militiam ordinantur: quæ tamen pertinent ad vitam actiuam. Ergo videtur, quod huiusmodi religiones sint potissimæ.

* ar. 1. et
2. huius
quasi.
† est Au
gusti in
1. r. 27. de
verb. A-
post. 10. 10

¶ 3 Præterea, Tanto videtur esse aliqua religio perfectior, quanto est arctior. Sed nihil prohibet, aliquas religiones ad vitam actiuam ordinatas, esse arctioris obseruantie, quam sint illæ quæ ordinantur ad

Sec. Sec. Vol. 113. Z z vitam

vitam contemplatiuam. Ergo sunt potiores.

S. H. D. contra est, quod Dominus Luc. 10 dicit, operam partem esse Martis, per quam vita contemplatiua significatur.

ar. 1. hu
ius 9.

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum est *, differentia vnius religionis ad aliam principaliter quidem attenditur ex parte finis, secundo autem ex parte exercitij. Et quia non potest aliquid dici altero potius, nisi secundum id, in quo ab eo differt: ideo excellentia vnius religionis super aliam, principaliter quidem attenditur secundum religionis finem, secundo autem secundum exercitium. Diuersimodè tamen vtrique comparatio attenditur. Nam comparatio quæ est secundum finem, est absoluta, eo quod finis propter se queritur. Comparatio autem quæ est secundum exercitium, est respectiua: quia exercitium non queritur propter se, sed propter finem. Et ideo illa religio alteri præfertur, quæ ordinatur ad finem absolute potiore, vel quia est maius bonum, vel quia ad plura bona ordinatur. Si vero sit finis idem, secundo attenditur præ eminentia religionis, non secundum quantitatem exercitij, sed secundum proportionem eius ad finem intentum.

* In collat. 2. c. 3
ante me.

Vnde & in collationibus patrum introducit sententia þ Beati Antonij, qui prætulit discretionem, potius quam aliquis omnia moderatur, & ieiunij, & vigilijs, & omnibus huiusmodi obseruantijs. Sic ergo dicendum est, quod opus vite actiue est duplex. Vnum quidem quod ex plenitudine contemplationis deriuatur, sicut doctrina & prædicatio. Vnde & Greg. dicit in 5. hom. super Ezech. *, quod de perfectis viris post contemplationem suam redeuntibus dicitur, Psal. 144. Memoriam suauitatis tuæ eructabunt. Et hoc præfertur simplici contemplationi. Sicut enim maius est illuminare, quam lucere solum, ita maius est contemplata alijs tradere, quam solum contemplari. Aliud autem opus est actiue vite, quod totaliter consistit in occupatione exteriori, sicut elemosinas dare, hospites

* Ho. 5.
post med.

tes recipere, & alia huiusmodi, quæ sunt minora operibus contemplatiuis, nisi forte in casu necessitatis, vt ex supra dictis * patet. Sic ergo summum gradum in religionibus tenent quæ ordinantur ad docendum, & prædicandum, quæ & propinquissima sunt perfectioni episcoporum, sicut & in alijs rebus fines primorum coniunguntur principijs secundorum, vt Dionysius dicit septimo capitulo de diu. nemin. * Secundum autem gradum tenent illæ quæ ordinantur ad contemplationem. Tertius est eorum quæ occupantur circa exteriores actiones. In singulis autem horum graduum potest attendi præminentia, secundum quod vna religio ordinatur ad altiore[m] actum in eodem genere. sicut inter opera actiua vitæ potius est redimere captiuos, quam recipere hospites. Et in operibus vitæ contemplatiua potius est oratio, quam lectio. Potest etiam attendi præminentia si vna earum ad plura horum ordinetur quam alia, vel si conuenientiora natura habeat ad finem propositum consequendum.

9. 182. a.

c. 7. inter me. & s.

Ad primum ergo dicendum, quod Decretalis illa loquitur de vita actiua, prout ordinatur ad salutem animarum.

Ad secundum dicendum, quod religiones quæ instituantur propter militiam, directius ordinantur ad hoc quod effundant sanguinem hostium, quam ad hoc quod eorum sanguis effundatur: quod proprie martyribus competit. Nihil tamen prohibet huiusmodi religiosis in aliquo casu meritum martyrij consequi, & secundum hoc præferri alijs religiosis, sicut & opera actiua interdum in aliquo casu præferuntur contemplationi.

Ad tertium dicendum, quod arctitudo obseruantiarum non est illud, quod præcipue in religione commoetur, vt Beatus Antonius dicit. Et Isaia quinquagesimo octauo dicitur, Numquid tale est ieiunium quod elegi, per diem affligere hominem animam suam? Assumitur tamē in religione, vt necessaria ad carnis macerationem, quæ si sine discretio-

ne fit, periculum deficiendi habet annexum, sicut Beatus Antonius dicit. Et idem non est potior religio ex hoc quod habet arctiores obseruantias, sed ex hoc quod ex maiori discretione sunt eius obseruantie ordinatae ad finem religionis: sicut ad continentiam efficacius ordinatur maceratio carnis per abstinendam cibi & potus (que pertinent ad famem, & sitim) quam per subtractionem vestium (que pertinent ad frigus, & nuditatem) & quam per corporalem laborem.

ARTIC. VII.

Vtrum habere aliquid in communi, diminuat perfectionem religionis?

906

Opus 17. ca. 15. Et opus 10. cap. 6.

AD septimum sic proceditur. Videtur, quod habere aliquid in communi, diminuat perfectionem religionis. Dicit enim Dominus Math. decimono, Si vis perfectus esse, vade, vende omnia que habes, & da pauperibus. Ex quo patet, quod carere mundanis diuitijs, pertineat ad perfectionem Christiane vite. Sed illi qui habent aliquid in communi, non carent diuitijs mundanis. Ergo videtur, quod non attingant omnino ad perfectionem Christiane vite.

¶ 2 Præterea, Ad perfectionem consiliorum pertinet, vt homo mundana sollicitudine careat. Vnde & apostolus 1. ad Corinth. 7. dans consilium de virginitate dicit, Volo vos sine sollicitudine esse. Sed ad sollicitudinem presentis vite pertinet, quod aliqui reseruent sibi aliquid in futurum. Quam quidem sollicitudinem Dominus discipulis prohibet Math. 6. dicens, Nolite solliciti esse in crastinum. Ergo videtur, quod habere aliquid in communi, diminuat perfectionem Christiane vite.

† Hiero. ad Nepotianum de vita clericorum ante me. fo. 2.

¶ 3 Præterea, Diuitia communes quodammodo pertinent ad singulos qui sunt in communitate. Vnde Hierony. ad Heliodorum episcopum dicit, de quibusdam, Sunt ditiores monachi, quam fuerant seculares. Possident opes sub Christo paupere, quas sub loquente diabolo non habuerant. suspirat eos Ecclesia dicit.